

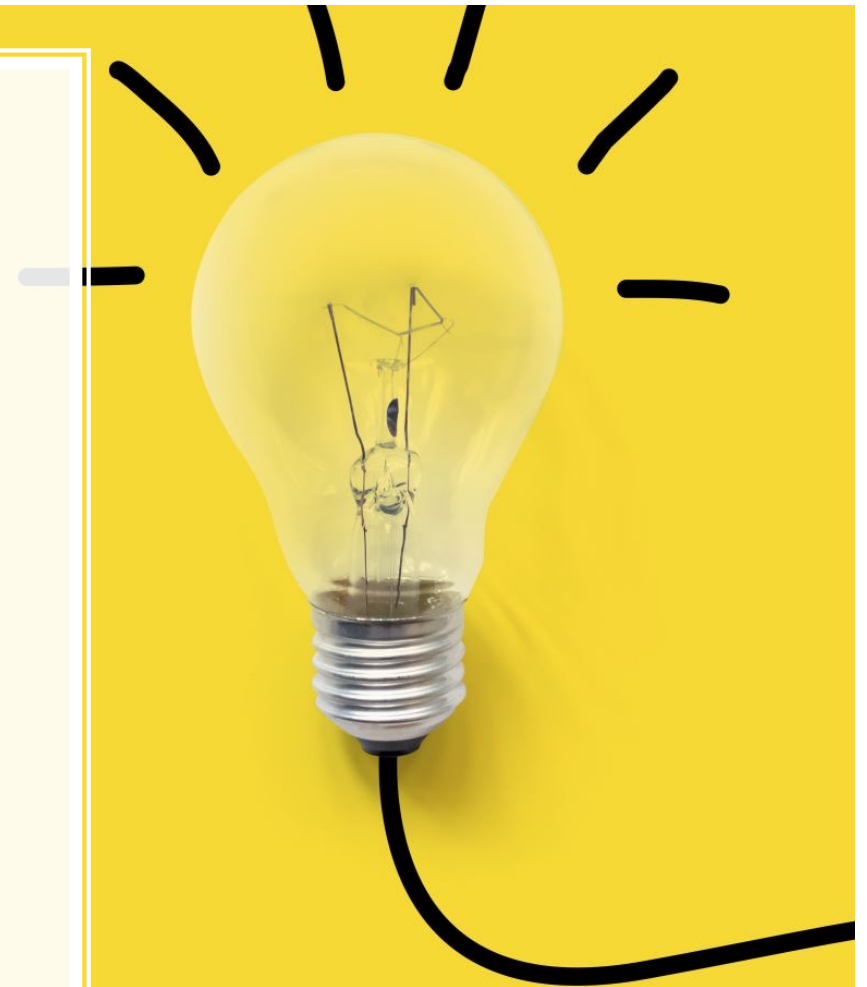
Lukio ja ylioppilastutkinto

*Ota arvostetut askeleet jatko-
opintoihin!*

Tekstit: Tampereen kaupungin lukio-oppaat 2021-2025

Lukiosta saat

- laajan yleissivistyksen
- hyödyllisiä kieliopintoja
- vahvat matemaattiset taidot
- monipuoliset reaaliaineopinnot
- mahdollisuuden kehittyä taito- ja taideaineissa
- hyvät valmiudet jatko-opintoihin
- erinomaiset opiskelutaidot yliopistoihin ja korkeakouluihin

Pieni, suuri, persoonallinen...

Kaikissa lukioissa tarjotaan samat perusoppiaineet, joten mikä tahansa lukio on oikea ja turvallinen valinta. Lukion voi valita oman kiinnostuksensa mukaan.

Eri lukioissa on tarjolla erilaisia painotuksia, joten ennen valintaa kannattaa perehtyä rauhassa ja ennakkoluulottomasti kaikkiin mahdollisuuksiin.

Valitse lukio kiinnostuksesi mukaan.
Kaikissa lukioissa tarjotaan samat
perusoppiaineet, joten mikä tahansa
lukio on oikea ja turvallinen valinta.

Tampereen seudun
lukioita

Tampereen kaupungin
lukiot

Hatanpään lukio

Sammon keskuslukio

Tammerkosken lukio

Tampereen klassillinen lukio

Tampereen lyseon lukio

Tampereen teknillinen lukio

Tampereen aikuislukio (18v)

Tampereen seudun lukioita

Yksityiset lukiot

Kalevan lukio

Svenska samskolan

Tampereen steinerkoulun lukio

Tampereen yhteiskoulun lukio

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio (v)

Tampereen seudun muut lukiot

- Akaan lukio
- Ikaalisten lukio
- Kangasalan lukio
- Karkun evankelinen opisto
- Lempäälän lukio
- Nokian lukio
- Oriveden lukio
- Parkanon lukio
- Pirkkalan yhteislukio
- Pälkäneen lukio
- Ruoveden lukio
- Valkeakosken Tietotien lukio
- Vammalan lukio
- Ylöjärven lukio

Hakutoivejärjestyksellä on merkitystä

Yhteishaussa ensimmäiseksi vaihtoehdoksi valittuun lukioon pääsy toteutuu, kun hakijan keskiarvo tai pisteet oikeuttavat opiskelupaikkaan kyseisessä lukiossa.

Hakutoiveet 2–7 otetaan tämän jälkeen automaattisesti huomioon Opintopolku-järjestelmässä. On tärkeää, että kaikki 7 vaihtoehtoa valitaan ja että niiden järjestys on mietitty huolella.

Lukiokoulutukseen hakeuduttaessa ensimmäisestä hakutoiveesta ei saa lisäpisteitä.

Opiskelijoiden ottaminen ja sijoittuminen lukioihin

Hakijat ovat yhteishaussa tasavertaisessa asemassa kotikunnasta riippumatta.

Lukioiden ns. keskiarvoraja määräytyy hakijoiden määrän ja **peruskoulun päättötodistuksen** perusteella.

Lisäksi eri lukiolinjoilla voi olla omia alimpia keskiarvorajoja.

Tasapistetapauksissa lasketaan kaikkien aineiden keskiarvo.

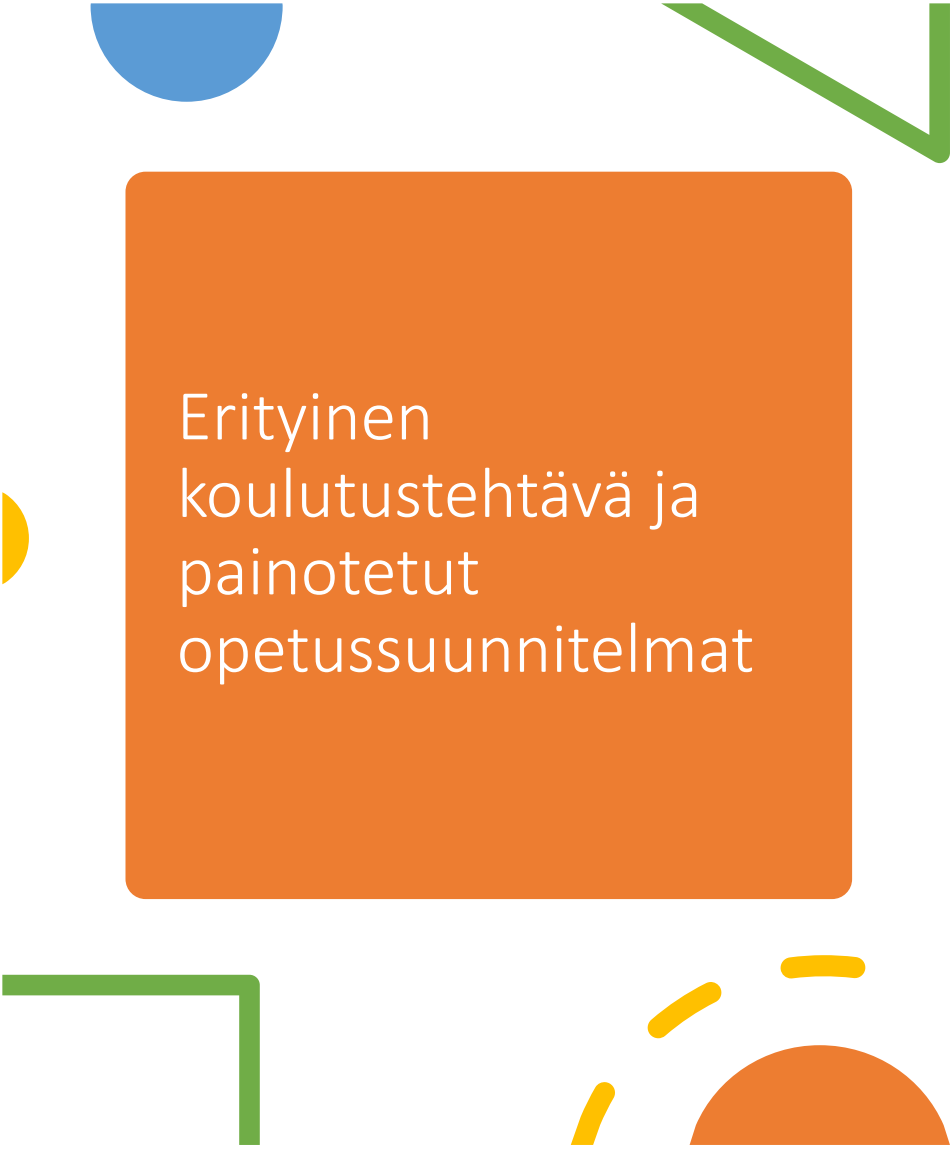
Perusopetuksen päättötodistuksen keskiarvo lasketaan seuraavista oppiaineista:

- äidinkieli ja kirjallisuus
- A1-, A2-, B1- ja B2-kieli
- matematiikka
- biologia
- maantieto
- fysiikka
- kemia
- terveystieto
- uskonto/elämänkatsomustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi

Erityislinjoille
haettaessa
valintaperusteina
voivat
lisäksi olla:

- tiettyjen oppiaineiden painottaminen keskiarvossa
- pääsykokeet
- näytöt
- lausunnot

Erityinen
koulutustehtävä ja
painotetut
opetussuunnitelmat

Osalla lukioista on Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämä erityinen koulutustehtävä ja toisilla lukioilla opetussuunnitelmallisia painotuksia.

Sisällöllisesti erityinen koulutustehtävä ja opetussuunnitelmallinen painotus eivät näyttydy erilaisina.

Erityistehtävän statuksella olevassa painotuksessa opiskelijalla on kuitenkin oikeus poiketa valtakunnallisen opetussuunnitelman tuntijaosta tietyin ehdoin.

Erityinen koulutustehtävä
ja painotetut
opetussuunnitelmat

*Opetus- ja kulttuuriministeriön
(OKM) myöntämät valtakunnalliset
erityistehtävät:*

Hatanpään lukio, musiikki ja musiikkiteatteri

Sammon keskuslukio, urheilu

Tampereen Steinerkoulun lukio, Steiner-pedagogiikka

Tammerkosken lukio, kuvataide ja design

Tampereen lyseon lukio, IB-linja

Tampereen klassillisen lukio, luonnontiede

Tampereen yhteiskoulun lukio, ilmaisutaito

Erityinen koulutustehtävä
ja painotetut
opetussuunnitelmat

*Koulutuksenjärjestäjän
opetussuunnitelmalliset
painotukset:*

Kalevan lukio, musiikki

Sammon keskuslukio, viestintä, skeittaus

Tampereen lyseon lukio, Eurooppa-linja

Tampereen teknillinen lukio, matematiikka ja teknologia

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio, talous-
ja elinkeinoelämä ja sirkustaide

Svenska samskolan i Tammerfors

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus - TUVA

Tutkintokoulutukseen valmentavan
TUVA-koulutuksen aikana voit tarkentaa
suunnitelmiasi jatko-opinnoista,
korottaa perusopetuksen arvosanoja ja
opiskella lukioon valmistavia
opintojaksoja, vahvistaa suomen kielen
taitoja monipuolisesti sekä suorittaa
lukion ja ammatillisen koulutuksen
opintojaksoja.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus - TUVA

- Jokaiselle opiskelijalla laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma opiskelijan valmiuksien ja tavoitteiden perusteella.
- TUVA-koulutuksen kesto on pääsääntöisesti yksi vuosi, mutta opiskelija voi siirtyä lukioon tai ammatillisiin opintoihin, kun hän on saavuttanut tarvittavat valmiudet ja opiskelupaikka on tarjottavissa. TUVA-koulutuksessa on ryhmiä ja polkuja niin peruskoulun päättäneille kuin aikuisillekin, jotka kaipaavat perustaitojensa vahvistamista.
- Lukio-opintoihin valmentavaa opetusta ja lukio-opintoja tarjotaan Tredun toimipisteissä. Tampereen Hatanpään lukiossa valmentautumista tehdään S2-painotuksella. TUVAn kielitaitovaatimus on A2.1, ja hakijan kielitaito testataan tarvittaessa.
- Voit hakea TUVA-koulutukseen yhteishaun aikana Opintopolussa tai jatkuvassa haussa joustavasti ympäri vuoden.

Hyvä tietää:

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus - moduulien opiskelu

- Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -moduulit ovat opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi, tai saame.
- Ylioppilaskokeessa opiskelija voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen sijaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeen, jos hän on opiskellut S2 lukion oppimäärän mukaiset opinnot.
- Jatko-opintoja ajatellen molemmat kokeet ovat samanarvoisia. Pakollisten opintojen laajuus on 12 opintopistettä.
- Kaikissa seudun lukioissa S2-opiskelu on mahdollista erilaisin järjestelyin ja tukitoimin. Myös valinnaisia S2-opintoja voi suorittaa osassa lukioita.

Hyvä tietää:

Uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetus 1/2

- Uskonnon opetus järjestetään opiskelijoiden uskonnollisen yhdyskunnan enemmistön mukaan. Tampereen seudun lukioissa tämä tarkoittaa evankelis-luterilaisen uskonnon opetusta, johon myös muihin uskontokuntiin kuuluvat saavat halutessaan osallistua.
- Ortodoksisen uskonnon opetusta järjestetään vähintään kolmelle ortodoksiseen kirkkokuntaan kuuluvalla opiskelijalla, elleivät he osallistu evankelis-luterilaisen uskonnon opetukseen.

Hyvä tietää: Uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus 2/2

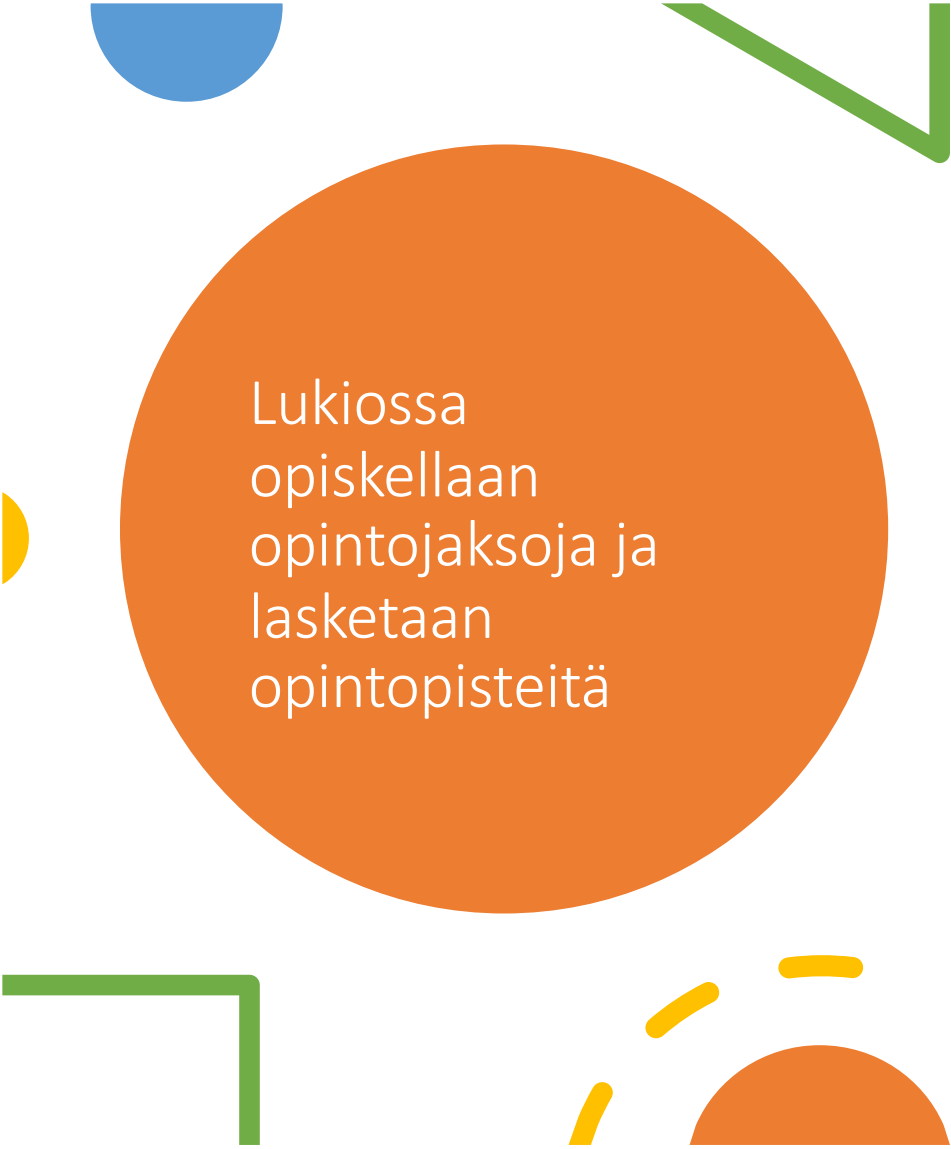
- Muuhun kuin evankelisluterilaiseen tai ortodoksiseen kirkkokuntaan kuuluvalla opiskelijalla opetetaan hänen pyynnöstään elämäkatsomustietoa. Hänen on mahdollisuus saada oman uskontonsa opetusta, jos Tampereen lukiokoulutuksessa vähintään kolme opiskelijaa sitä pyytää.
- Opiskelija voi myös olla osallistumatta mihinkään katsomusaineen opetukseen mutta tällöin on varmistettava, että tarvittava määrä opintopisteitä kertyy muulla tavoin. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille opiskelijoille opetetaan elämäkatsomustietoa, mikäli opetukseen oikeutettuja opiskelijoita on vähintään kolme.
- Uskonnolliseen yhdyskuntaan kuulumaton opiskelija voi osallistua opetukseen, joka lähinnä vastaa hänen kulttuuriaan, kasvatustaan ja elämäkatsomustaan.
- Jos opiskelija kuuluu useampaan uskonnolliseen yhdyskuntaan, opiskelija päättää itse, mihin opetukseen hän osallistuu.

Hyvä tietää: Muualla suoritettavat opinnot ja niiden hyväksiluku

- Osan lukio-opinnoista voi suorittaa muissa oppilaitoksissa. Opintojen tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen on oltava lukion opetussuunnitelman mukaisia. Muualla suoritettavista opinnoista sovitaan rehtorin kanssa ennen niiden aloittamista. Ensisijaista on keskittyminen perusosaamiseen. Toisen oppilaitoksen opintojaksoille hakeudutaan opinto-ohjaajan kautta.
- Sovitusti muualla suoritettavien opintojen hyväksiluvulla voidaan korvata lukion oppimäärän pakollisia ja valinnaisia opintoja. Tarvittaessa osaaminen osoitetaan oppilaitoksen päättämällä tavalla.
- Osaamista voi kertyä myös muodollisen koulutuksen ulkopuolella. Esimerkiksi ulkomailla asuttaessa omaksuttu kielitaito voidaan hyväksilukea lukio-opinnoiksi.

Hyvä tietää: Oppimisen ja opiskelun tuki

- Opiskelija voi saada lukiossa erityisopetusta ja oppimisen tukea. Pedagogista tukea lukioilla antavat opettajat, erityisopettaja, ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja sekä rehtori. Lukiossa jokainen opiskelija opiskelee saman opetussuunnitelman mukaisesti, joten oppiaineiden yksilöllistäminen ei ole mahdollista. Erityisopetusresurssi on peruskouluun verrattuna pienempi.
- Erityisopettaja tapaa tukea tarvitsevia opiskelijoita joko kahden kesken tai pienryhmässä. Jos opiskelijalla on erityisjärjestelytarpeita, erityisopettaja kirjaa ne opiskelijan luvalla Wilmaan tiedoksi opettajille. Tarvittaessa erityisopettaja hoitaa ylioppilaskirjoituksiin liittyvät lausunto- ja erityisjärjestelyasiat yhdessä opiskelijan kanssa. (www.ylioppilastutkinto.fi)
- Opiskeluhuollosta vastaavat lukiossa terveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi, joilta voi saada tukea opiskeluun ja hyvinvointiin liittyen.

Lukiossa
opiskellaan
opintojaksoja ja
lasketaan
opintopisteitä

- Lukiokoulutuksen nykyiset opetussuunnitelmat otettiin käyttöön syksyllä 2021. Oppiaineita opiskellaan opintojaksoina ja laajuus lasketaan opintopisteinä.
- Nuorille tarkoitettu oppimäärä on vähintään 150 opintopistettä. Lukiossa suoritat pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja.
- Lisäksi voit liittää opintoihisi lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja lukion tarjonnan mukaisesti.

TERMISTÖÖ LOPS2021

- Luokaton lukio
- Lukion oppimäärä ja kesto
- Opetussuunnitelma
- Periodi
- Päätöviikko
- Opintojaksot
- Opintopiste

Lukio
(2-) 3 (-4)
vuodessa

1. vuosi Pakollisia opintoja
2. vuosi Pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja YO-suunnitelma (Ylioppilaskirjoitukset K*) Vanhojen tanssit
3. vuosi Kirjoitettavia aineita, syventäviä ja kertaavia opintoja Ylioppilaskirjoitukset (S / K) Penkkarit Lakkiaiset
(4. vuosi) (3,5 v suunnitelma: Loput ylioppilaskirjoitukset S > ylioppilaaksi syksyllä) (4 v suunnitelma: Loput ylioppilaskirjoitukset K > ylioppilaaksi keväällä)

*Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana.

Opinnot lukiossa

Nuorten opetuksen tuntijako
LOPS 2021

Oppiaineryhmä ja oppiaine	Pakolliset opinnot opintopisteinä	Opiskelijoille tarjottavien valtakunnallisten valinnaisten opintojen määrä opintopisteinä
Äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opinnot		
Äidinkieli ja kirjallisuus	12	6
A-kieli	12	4
B-kieli	10	4
B2- ja B3-kielet		16+16
Matemaattis-luonnontieteelliset opinnot		
Matematiikan yhteiset opinnot	2	
Matematiikan lyhyt tai pitkä oppimäärä		
- lyhyt	10	4
- pitkä	18	6
Biologia	4	6
Maantiede	2	6
Fysiikka	2	12
Kemia	2	8
Humanistis-yhteiskunnalliset opinnot		
Filosofia	4	4
Psykologia	2	8
Historia	6	6
Yhteiskuntaoppi	6	2
Uskonto tai elämäntutkimustieto	4	8
Terveystieto	2	4
Taito- ja taideaineet		
Liikunta	4	6
- musiikki	2 tai 4	4
- kuvataide	2 tai 4	4
Opinto-ohjaus	4	
Teemaopinnot		6
Pakolliset opinnot	94 tai 102	
Valtakunnalliset valinnaiset opinnot vähintään		20
Opinnot yhteensä vähintään	150	

Oppiaineryhmä ja oppiaine	Pakolliset opinnot opintopisteinä	Opiskelijoille tarjottavien valtakunnallisten valinnaisten opintojen määrä opintopisteinä
Äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opinnot		
Äidinkieli ja kirjallisuus	12	6
A-kieli	12	4
B-kieli	10	4
B2- ja B3-kielet		16+16

Matemaattis-luonnontieteelliset opinnot

Matematiikan yhteiset opinnot	2	
Matematiikan lyhyt tai pitkä oppimäärä		
- lyhyt	10	4
- pitkä	18	6
Biologia	4	6
Maantiede	2	6
Fysiikka	2	12
Kemia	2	8

Humanistis-yhteiskunnalliset opinnot

Filosofia	4	4
Psykologia	2	8
Historia	6	6
Yhteiskuntaoppi	6	2
Uskonto tai elämäkatsomustieto	4	8
Terveystieto	2	4

Taito- ja taideaineet		
Liikunta	4	6
- musiikki	2 tai 4	4
- kuvataide	2 tai 4	4
Opinto-ohjaus	4	
Teemaopinnot		6
Pakolliset opinnot	94 tai 102	
Valtakunnalliset valinnaiset opinnot vähintään		20
Opinnot yhteensä vähintään	150	

Grüß Gott – Hola
 – God dag –
 Buongiorno –
 Bonjour – Привет

*Voit aloittaa lukiossa uuden
 vieraan kielen opinnot (B3).*

*Voit valita kieliopinnoista
 mistä tahansa Tampereella
 toimivasta lukiosta, jos
 kieltä ei tarjota omassa
 lukiossa!*

Tampereen kaupungin lukiot	A-kielät	B1-kielät	B2-kielät	B3 -kielät
Pyynikin lukio (31.7.2025 asti Hatanpään lukio)	en, sa	ru	ra, sa, ea, ve	ea, ra, sa, ve
Sammon keskuslukio	en, ea, ra, ru, sa	ru	ra, sa	ea, ra, sa, ve
Tammerkosken lukio	en, sa, ve, ki	ru	ra, sa	ra, sa, ve, ea, ki
Tampereen klassillinen lukio	en, sa	ru	ra, sa, la	ea, la, ra, sa, ve, ja
Tampereen lyseon lukio	en, ra, sa	ru	ea, ra, sa, ve	ea, ra, sa, ve
Tampereen teknillinen lukio	en	ru	ea, sa	ea, sa
Tampereen aikuislukio	en	ru		ea, ra, sa, ve
Yksityiset lukiot	A-kielät	B1-kielät	B2-kielät	B3 -kielät
Kalevan lukio	en, sa	ru	ra, sa, ea	ea, ia, ra, sa
Tampereen steinerkoulun lukio	en	ru	sa	ea
Tampereen yhteiskoulun lukio	en, ra, ru, sa, ve*	ru	ra, sa	ea, ra, sa, ve
Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio	en, ra, ru, sa, ve	ru	ra, sa, ve	ra, sa, ve
Svenska samskolan	su, en		sa, ea, ra	sa, ea, ra

Lyhenteet
 en = englanti
 ea = espanja
 ia = italia
 ja = japani
 ki = kiina
 la = latina
 pe = persia
 ra = ranska
 ru = ruotsi
 sa = saksa
 su = suomi
 ve = venäjä

* = osittain itsenäisesti opiskellen

Taloudellisista syistä opetusryhmiä saatetaan yhdistää eri lukioiden kesken riittävän ryhmäkoon aikaansaamiseksi. Kieliä pyritään tarjoamaan yhteisesti kaikkien lukioiden opiskelijoille. **Tampereen kaupungin lukioissa** opetusryhmä perustetaan, mikäli kurssille ilmoittautuneita on 12.

Tampereen ympäristökuntien lukiot	A-kielet	B1-kielet	B2-kielet	B3 -kielet
Akaan lukio	en, sa, ra	ru	sa, ra	sa, ra, ea, ve
F.E. Sillanpään lukio	en	ru	sa, ra, ve	sa, ra, ve
Sasky Ikaalisten lukio	en	ru	sa, ra	sa, ra, ve
Kangasalan lukio	en, sa	ru	sa, ra	sa, ra, ea, ia
Karkun evankelinen opisto	en	ru	sa	sa
Lempäälän lukio	en, sa	ru	sa, ra, ve	sa, ra, ve
Nokian lukio	en, sa, ra	ru	sa, ra, ve, ea	sa, ra, ve, ea
Oriveden lukio	en	ru	sa, ra, ve	sa, ra, ve
Parkanon lukio	en	ru	sa	ra, sa, ea
Sasky Pirkanmaan aikuislukio	en	ru	sa, ea	sa, ea
Pirkkalan yhteislukio	en, sa, ea	ru		sa, ea, ve
Pälkäneen lukio	en	ru	sa, ra	sa, ra, ea
Sasky Ruoveden lukio	en	ru	sa	sa
Valkeakosken Tietotien lukio	en, sa, ra	ru	sa, ra, ve, ea	sa, ra, ve, ea
Vammalan lukio	en	ru	ea, ra, sa, ve	ea, ra, sa, ve
Virtain lukio	en	ru	sa, ea	sa, ea
Ylöjärven lukio	en, sa, ru	ru	ea, sa, ra	ea, sa, ra

Kieliohjelman avain

A-kielet ovat alakoulusta alkaneita kieliä, **B1-kieli** on yleensä 6. luokalla alkanut kieli,

B2-kieli on yläkoulusta alkanut valinnainen kieli, **B3-kieli** on lukiossa alkava valinnainen kieli

Kuva: minedu.fi

YLIOPPILASTUTKINTO

Lukion päättötodistus + YO-todistus =
Ylioppilas

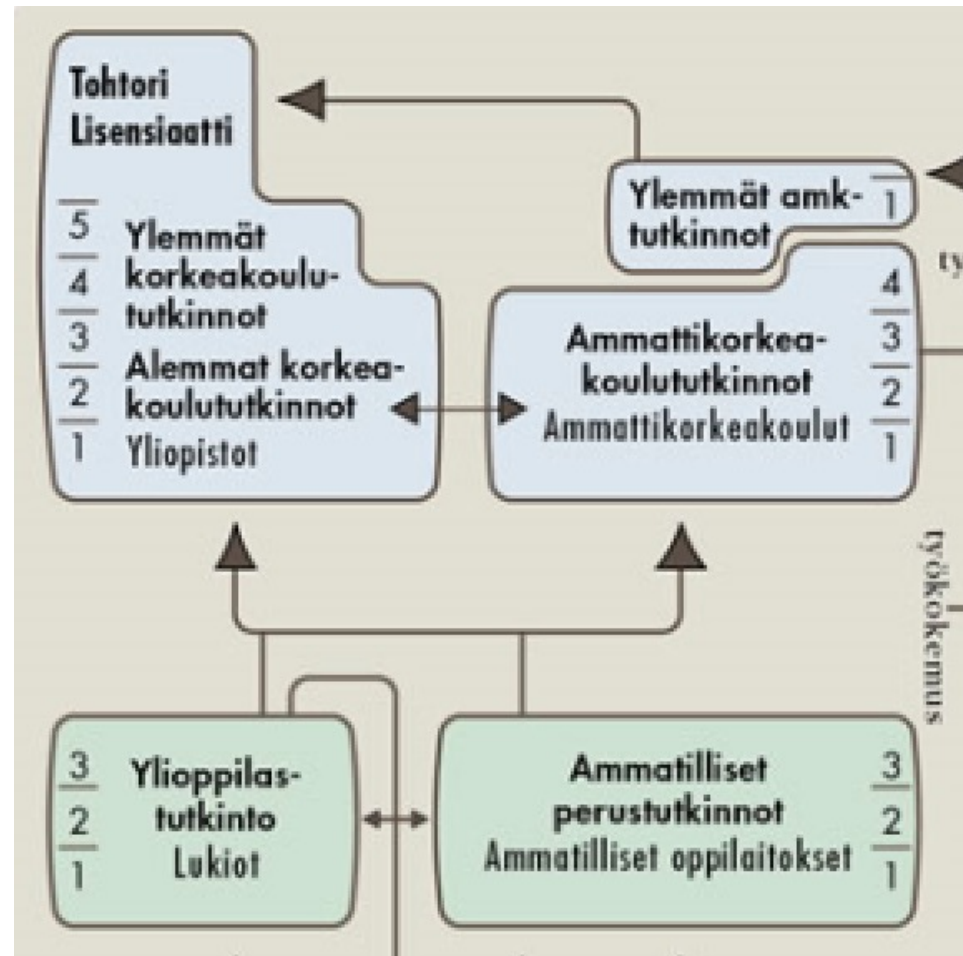

YO-TUTKINTOON SISÄLTYY VÄHINTÄÄN
VIISI KOETTA

SEURAAVA ASKEL LUKION JÄLKEEN

- Ammatilliset oppilaitokset
- Ammattikorkeakoulut
- Yliopistot

VALINTAPERUSTEET

Ammatillinen koulutus (2. aste):
Esim. haastattelu, valintakoe, lukion
päättötodistus

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot:
Ylioppilastutkinnon arvosanat, valintakoe
ja muut valintatavat

Lukio on muutakin kuin opiskelua

- Wanhat
- Penkkarit
- Lakkiaiset

